

Utbildningsinspektion i Tingvallaskolan grundskola och särskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Tingvallaskolan	Antal elever
Grundskola	188
Särskola	25

Utbildningen vid skolan omfattar grundskolans årskurs 4 – 6 och särskolans träningsskola årskurs 1 – 10. Två av särskolans elever är individualintegrerade i grundskolans klasser.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag som är organiserade efter årskurser.

Särskolans elever kommer från hela kommunen.

Skolans huvudbyggnad är 35 år gammal. Den är i ett plan i en lång och utsträckt byggnad. Särskolans lokaler finns i ena änden av huset. Skolan är om- och tillbyggd med en del i två plan 1995. Undervåningen används av kulturskolan till viss del. Skolan fick också en tillbyggnad under 1970-talet. Viss del av skolans verksamhet t.ex. textilslöjd och idrott finns på Ängskolan, som ligger granne med Tingvallaskolan.

Genomförandet av inspektionen i Tingvallaskolan

Skolverket sände den 1 december 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Tingvallaskolan har bestått av undervisningsrådet Bosse Jersenius samt experten Astrid Halling. Besöket i Tingvallaskolan påbörjades den 21 april och slutfördes den 22 april 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Tingvallaskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

Rapporten behandlar också den information som samlats in vid enkäter till föräldrar och personal. Enkäten har sänts ut till alla föräldrar med elever i årskurs 6 inom grundskolan. Enkäten har besvarats av 38 föräldrar. Föräldrar med elever i särskolan har intervjuats vid ett föräldramöte på Lyckeskolan den 25 mars 2004.

I Tingvallaskolan genomfördes intervjuer med elever och personal. Lektioner i både grundskola och särskola besöktes. Övrig information av betydelse för inspektionen har varit samtal med distriktchefen för Sätildistriktet som också har övergripande ansvar för kommunens särskola och intervju med elevvårdsteamet i Skenedistriktet. Dessutom har de flesta beslut om mottagande av elever i särskolan granskats.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

På Tingvallaskolan hålls elevråd, klassråd och matråd. Eleverna upplever sig ha möjlighet till inflytande. De tycker att de får lämna synpunkter om förändringar av skolgården och att de kan påverka utbudet i skolmatsalen. Några elever beskrev hur de fick rösta fram arbetssätt inför nytt arbetsområde.

Miljön i skolan upplevs, trots att det förekommer konflikter, av de intervjuade som fysiskt och socialt trygg.

Eleverna tycker att utbildningen är meningsfull och att det är bra saker de får lära sig.

Vid intervjun med eleverna beskrev de hur positivt det är för alla på skolan att särskolans träningsskola finns på Tingvallaskolan.

I föräldraenkäten framkommer att föräldrarna i ganska stor utsträckning anser att skolan förmedlar samhällets grundläggande värden och traditioner samt utvecklar elevernas förmåga att uppfatta människors lika värde. Föräldrarna anser att skolan även utvecklar elevernas självförtroende, deras nyfikenhet samt förmåga att ta egna initiativ och att ta ställning i etiska och moraliska frågor. Föräldrarna anser också i ganska hög grad att skolan utvecklar elevernas förmåga att samarbeta med andra.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna på Tingvallaskolan i stor utsträckning utvecklar normer och värden enligt de nationella målen i läroplanen. Eleverna känner till att de har rätt att påverka och de försöker ofta använda denna rätt.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Skolans elever inom grundskolan genomför de nationella proven i årskurs 5.

Av de 63 elever vid Tingvallaskolan som avslutade årskurs 5 vårterminen 2003 bedömdes 40 ha nått målen i samtliga ämnen. I svenska bedömdes 53 elever ha klarat målen, i engelska 52 och i matematik 43.

Eleverna i grundskolan anser att de i några ämnen får veta målen med undervisningen.

Alla elever i träningsskolan har individuella studieplaner. Eleverna arbetar på olika sätt efter individuell utveckling och förmåga.

I några ämnen är eleverna nivågrupperade. Vid inspektionen följdes bl.a. läsundervisningen i årskurs 5. Alla elever i årskursen var indelade i olika grupper. Elevgrupperna arbetade med litteratur av olika svårighetsgrad. Eleverna som har svenska som andraspråk arbetade med sin lärare och "lätt svenska". Målet är en större förmåga att tillgodogöra sig litteratur. Eleverna är mycket motiveerade och genomför uppgifterna i anslutning till lektionen på ett sätt som visar att de nått målet med lektionen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultaten av undervisningen i matematik vid Tingvallaskolan behöver förbättras. Skolan bör utreda orsakerna till detta inte bara på individnivå. Övriga resultat av undervisningen är goda.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

På Tingvallaskolan finns skolsköterska tillgänglig under två timmar vid tre tillfällen i veckan. Hälsokontroller genomförs. Enligt personalen på sarskolan har tillgången till skolsköterska försämrats under det senaste året.

Skolan arbetar aktivt för att eleverna skall få tillfälle till fysiska aktiviteter. Alla elever på grundskolan har idrott tre gånger i veckan. De elever som valt idrott som elevens val har ytterligare ett idrottspass i veckan.

Eleverna i särskolan har idrott i idrottssalen vid ett tillfälle i veckan, de badar en gång per vecka och har tema "skogen" vid ett tillfälle. "Skogen" är ett temaarbete då nästan alla i träningsskolan besöker ett fritidsområde i Skene. Gruppen studerar naturen och genomför utifrån elevernas möjligheter en skogs promenad på 2, 2 km.

Vid Tingvallaskolan finns två nivåer för det formella elevinflytandet, klassråden samt elevrådet. Klassråden tar upp aktuella värdegrundsfrågor i klassen och frågor som rör den egna miljön. Elevrådet diskuterar liknande frågor som rör hela skolan. Eleverna tycker inte att det händer så mycket eller att det tar lång tid innan besluten blir verkställda. De beskriver bl.a. hur lång tid det tagit att få de ändringar på skolgården som de föreslagit.

Vid inspektionen framkommer olika exempel på vad elever kan påverka i undervisningen. De kan få rösta fram olika arbetsmetoder såsom grupparbete eller enskilt arbete.

Det finns gemensamma regler för skolan och några elever känner till att de har varit med och beslutat om dessa. Enligt lärarna diskuteras skolans generella regler varje år i klasserna. Det tas även fram regler i varje klass och dessa har eleverna varit med om att utarbeta. Reglerna handlar mest om umgänget inom klassen. Lärarna uppger att det förs mycket samtal om förhållningssätt i klasserna. Lärarna pratar även med varandra om det egna förhållningssättet till eleverna.

Vid Tingvallaskolan arbetar elever och personal inom såväl grundskola som särskola aktivt med värdegrundsfrågor. Vid skolan har 30 procent av eleverna utländsk bakgrund. Olika etiska synsätt skapar konflikter mellan eleverna. Det finns på skolan en elevstödjargrupp vars uppgift är att uppmärksamma och ta tag i tendenser till kränkande behandling. Eleverna har kompisamtal och massage i sina klasser. Vid inspektionen kunde teamet dessutom bevittna hur rektorn för skolan snabbt och intensivt tog tag i en uppkommen konflikt genom att sammankalla de berörda eleverna och deras föräldrar.

Det finns en mobbningsplan på skolan som är inspirerad av den s.k. Farstamodellen. Mobbningsplanen benämns "Tingvallaskolans föräldrabroschyr om mobbning". I mobbningsplanen behandlas även kränkande behandling. Tingvallaskolans föräldrar har vid samrådsmöte fått ta del av planen. Vid intervjuer framkommer att skillnaden mellan Farstamodellen och skolans mobbningsplan är att föräldrarna enligt mobbningsplanen från fall till fall blir delaktiga i vad som hänt, oftast i ett tidigt skede. Skolan har ett mobbningsteam som enligt eleverna inte reagerar tillräckligt snabbt. Mobbningsteamet har en brevlåda på skolan där varje elev kan lämna meddelanden om sådant som de vill att teamet skall känna till. Det kan gälla andra elever som inte mår bra eller eleven själv.

Föräldrar till elever i grundskolan informeras fortlöpande om vad som händer i skolan genom att eleverna skriver i sina planeringsböcker och i vissa fall där elever har svårigheter ger läraren en skriftlig eller muntlig information.

För elever i särskolan förekommer även samverkan med hemmet genom elevernas kontaktböcker. Dessa skickas varje dag hem till föräldern och föräldern besvarar genom att beskriva vad som hänt eleven under kvällar och helger.

Det finns en föräldraförening som vid samrådsmöten får information om skolans arbete och möjlighet att diskutera förändringar och problem på skolan.

Sammanfattningsvis finns det formella möjligheter för eleverna att påverka skolans verksamhet. Skolans mobbningsplan bör tydligare markera att planen omfattar alla former av kränkande behandling.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Vid Tingvallaskolan bedrivs arbetet i åldershomogena grupper. Det råder full enighet hos personalen om att man vill arbeta på detta sätt.

Inför läsåret 2003/2004 genomfördes en omorganisation. Den innebar att eleverna i årskurs 4 fördelas på fem klasser med maximalt 16 elever i varje klass.

Skolan har en arbetsplan som innehåller lokala bearbetningar och anpassningar av kursplanerna i alla ämnen både i grundskolan och i särskolan. Arbetsplanen innehåller också skolans mobbningsplan.

Marks kommun deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan. Tingvallaskolan har, som enda skola i Marks kommun, valt att följa timplanen för grundskolan.

Ett vanligt arbetssätt är att eleverna arbetar en och en eller möjligen två och två och ibland är eleverna uppdelade gruppvis i olika nivåer. Elever som behöver mer lugn och ro kan få gå iväg och sitta och arbeta på annat ställe.

Eleverna i träningsskolan är grupperade efter elevernas individuella behov. Det finns en grupp elever med funktionshindret autism. Undervisningen för dessa elever är mycket strukturerad och varierad utifrån elevernas behov. I denna grupp finns en elev som undervisas i hemmet.

Vid inspektionstillfället arbetade en grupp inom träningsskolan med lästräning. Alla eleverna arbetade på olika sätt och på olika nivåer. Det framkom mycket tydligt att eleverna var stimulerade av uppgifterna och att de lärde sig nya moment.

Enligt rektorn genomförs i Tingvallaskolan regelbundna utvecklingssamtal. Utvecklingssamtalen dokumenteras och följs upp i mycket stor utsträckning.

Det frågeformulär om åtgärdsprogram som inspektionen begärde in svar på har besvarats av rektorn. Svaren visar att rektorns bedömning är att av Tingvallaskolans 188 elever har ca 50 behov av särskilda stödåtgärder. Cirka 40 av dessa får särskilda stödåtgärder. Det är också ca 45 elever som har ett upprättat åt-

gårdsprogram. Rektorn bedömer att skolans stödåtgärder är tillräcklig för en del elever.

Efter inspektionen har rektorn kompletterat den tidigare lämnade uppgiften om antalet åtgärdsprogram. Det finns nu efter vårens utvecklingssamtal 53 program.

Vårdnadshavaren, eleven, klassläraren och/eller specialpedagogen deltar när åtgärdsprogrammen utarbetas vid skolan. Åtgärdsprogrammen bygger, enligt rektorn, ofta på en pedagogisk kartläggning. Underlaget för kartläggningen består i första hand av tester, standardiserade och icke-standardiserade och av resultat från nationella prov. I något mindre utsträckning används intervju eller observation av eleven, observation av interaktionen i klassrummet eller av lärarens undervisning. De typer av problembeskrivningar som är vanligast i åtgärdsprogrammen är svårigheter att nå kunskapsmålen, koncentrationssvårigheter, läs- och skrivsvårigheter samt matematiksvårigheter. Det som beskrivs i åtgärdsprogrammen är vanligtvis elevens individuella problematik eller situationen i klassrummet. I mindre utsträckning beskrivs också samordning mellan reguljär undervisning och det särskilda stödet, lärarens undervisning och skolans sätt att organisera arbetet. Åtgärdsprogrammen tjänar enligt rektorn i första hand som ett stöd i den pedagogiska verksamheten, som underlag för utvärdering av elevens utveckling och för att tydliggöra vad som överenskommits mellan elev, vårdnadshavare och skola.

Rektorn anser att de överenskomna åtgärderna i ganska stor utsträckning genomförs och att de i ganska hög grad leder till de uppställda målen.

Vid inspektionen granskades tio åtgärdsprogram för elever i grundskolan.

Problembeskrivningarna i programmen berör oftast elevernas kunskaper i svenska, engelska och matematik, läs- och skrivsvårigheter samt socioemotivell kompetens.

Granskningen visar att åtgärdsprogrammen innehåller tydliga problembeskrivningar och att de innehåller mål. Elevens individuella problematik står i centrum och det finns inga exempel på att skolan genom åtgärdsprogrammen fångar upp strukturella problem i klassrummet eller inom skolan. I alla de granskade åtgärdsprogrammen redovisas elevernas starka sidor. Det är däremot inte möjligt att utläsa om planeringen av åtgärder sedan utgår från elevens styrkor, utan åtgärdsprogrammen tar i hög utsträckning sin utgångspunkt i beskrivningen av elevens problematik.

Av åtgärdsprogrammen framgår vem som är ansvarig för olika insatser och att elev och förälder medverkat vid upprättandet av programmet. En övervägande del av insatserna är kopplade till eleven. De åtgärder man kommit överens om i de granskade programmen är ofta färdighetsträning och/eller sociala mål med elev/förälder som ansvarig, men det förekommer också att man beslutar att eleven skall få delar av sin undervisning i en mindre grupp. Åtgärdsprogrammen följs upp regelbundet.

I grundskolan får eleverna i viss utsträckning planera sitt arbete. Det förekommer att eleverna får utvärdera sitt eget arbete. Eleverna nämner att det särskilt förekommer i slöjden.

Eleverna uppger att de flesta eleverna som behöver stöd får stöd. Det finns möjligheter för elever att få detta stöd inom klassen eller i annan lokal.

Pojkar och flickor uppger vid intervjuerna att de behandlas lika.

Det finns inga särskilda undervisningsgrupper vid skolan. Däremot finns det möjlighet för elever med stora sociala problem att få sin undervisning i ett skoldaghem som är gemensamt för hela kommunen.

Vid intervjun med personal inom särskolan framkommer att eleverna inte får det stöd de behöver. Flera elever som inte kan tala behöver hjälp med att utveckla sin kommunikation, men får inte det. Det finns inga möjligheter att få hjälp med specialgymnastik för de elever som behöver detta. Dessutom finns det elever som behöver tekniska hjälpmedel för att kunna utvecklas, t.ex. talsyntes och flexiboard, men detta erbjuds inte. Lärarna i särskolan anser att flera elever behöver stöd av talpedagog.

Inom särskolan finns inga åtgärdsprogram. Personalen uppger att de utarbetar individuella studieplaner med kort- och långsiktiga mål. De kortsiktiga målen anses beskriva samma åtgärder som skall beskrivas i åtgärdsprogrammen. Vid granskning av de individuella studieplanerna för särskolans elever konstateras att dessa är mycket genomarbetade och visar mål och metoder, men att de inte motsvarar åtgärdsprogram.

Det finns tre elever som är mottagna i särskolan och får sin undervisning i grundskolan. En av dessa elever har anpassad undervisning. En elev i träningskolan får undervisning i hemmet enligt särskild metodik.

Inom Skene skoldistrikt finns ett elevvårdsteam som består av psykolog, kurator, specialpedagoger, talpedagog, studie- och yrkesvägledare och skolsköterska. Elevvårdsteamet besöker skolan åtta gånger om året. Vid besöken diskuteras de elever som är i behov av stöd och ev. initieras åtgärdsprogram. Även andra problem kan diskuteras med elevvårdsteamet. Skolans personal är mycket nöjd med det regelbundna stöd de får av teamet.

Sammanfattningsvis konstateras att den pedagogiska verksamheten och undervisningen på Tingvallaskolan är av god kvalitet. Den lokalt planerade och genomförda verksamheten ger förutsättningar att nå de nationellt uppsatta målen. Grundskolans åtgärdsprogram uppfyller kraven. Det måste dock utarbetas åtgärdsprogram även för de elever i särskolan som behöver särskilt stöd inom något område. I åtgärdsprogrammen skall även elevens behov av hjälpmedel (t.ex. talsyntes, flexiboard) och särskilt stöd (t.ex. talpedagog) bedömas. Inspektörerna anser att elever inom träningskolan riskerar att inte få det stöd de har rätt till.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

En arbetsplan för läsåret 2003/2004 finns och den omfattar mobbningsplan och de lokalt bearbetade kursplanerna för Tingvallaskolan. Dessutom finns det en separat arbetsplan för träningsskolan på Tingvallaskolan. I kvalitetsredovisningen framkommer även att det finns andra mål i arbetsplanen. De prioriterade målen är bl.a.:

- skapa en gemensam värdegrund,
- öka medvetandet om sig själv och sitt lärande,
- språkutveckling,
- alla elever skall ha en individuell handlings/studieplan,
- ökat elev- och föräldrainflytande samt
- all personal skall ingå i fungerande arbetslag med ökat inflytande och ansvar.

Dokumentation över utförd utvärdering av verksamheten har lämnats från varje arbetslag vid Tingvallaskolan. Den omfattar såväl utvärdering av arbetet med arbetsplanens mål som en generell utvärdering av det inre arbetet i arbetslaget.

Skolan har lämnat en kvalitetsredovisning för verksamhetsåret 2002/2003. Kvalitetsredovisningen har samma form som övriga skolor i kommunen. Först beskrivs skolan och vad man minns bäst av årets arbete. Sedan räknas de mål upp som skolan enligt arbetsplanen arbetat med.

Det konstateras enligt kvalitetsredovisningen att huvuddelen av de föreslagna åtgärderna har vidtagits. Dessa har varit:

- skapa en gemensam värdegrund,
- öka medvetandet om sig själv och sitt eget lärande,
- språkutveckling,
- ökad integrering sarskola-grundskola samt
- ökat elevinflytande.

Det finns en analys av de generella resultaten för skolan och det föreslås åtgärder med anledning av brister i måluppfyllelsen för eleverna i relation till de nationella målen i matematik.

På Tingvallaskolan finns en rektor med ansvar för såväl grundskola som sarskola. En distriktschef har det övergripande ansvaret för hela Skene skoldistrikt.

Vid inspektionen kunde teamet konstatera att rektorn arbetar mycket aktivt med de arbetsuppgifter som ingår i hennes uppdrag. Enligt personalen leder rektorn mycket av det pedagogiska utvecklingsarbetet. Rektorn är mycket förtrogen med arbetet på skolan. Enligt eleverna kommer hon på besök i klasserna och eleverna känner henne.

Förvaltningschefen träffar regelbundet rektorerna tillsammans med distriktscheferna. Distriktschef och rektorer träffas varje vecka och rektorn träffar en från varje arbetslag varje vecka. Eleverna har klart för sig vem som är deras rektor.

Sammanfattningsvis är styrningen tydlig ur såväl elevernas som personalens perspektiv. Rektorn fungerar fullt ut som pedagogisk ledare.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Marks kommun ingår i försöksverksamheten med timplanefri grundskola. Tingvallaskolan har valt att arbeta enligt grundskolans timplan. Eleverna har som elevens val antingen ”jokertid” eller idrott. Jokertid innebär att eleverna kan få arbeta med vad de vill inom skolans ämnesområden. De kan också läsa in områden som de av någon anledning har missat.

Eleverna i särskolan har som elevens val ”skogen”. De har inga möjligheter att välja annan aktivitet.

Inom ramen för språkvalet kan eleverna välja mellan språken tyska och franska. Eleverna kan också välja svensk-engelska.

Av Tingvallaskolans elever har 30 procent utländsk bakgrund. Svenska som andraspråk ges därför på skolan. Vid elevintervjuerna framkom att det finns elever på skolan som tycker att detta är det bästa med skolan.

Träningsskolan är nioårig med ett frivilligt tionde år. Eleverna går i huvudsak över till den gymnasiesärskola som finns på Lyckeskolan.

Eleverna kan efter genomgång av den obligatoriska särskolan fortsätta på det individuella programmet på Lyckeskolan. Två elever som i vår skall sluta efter tio år i träningsskolan kommer inte att fortsätta på gymnasiesärskolan utan direkt börja i daglig verksamhet. Motivet till detta är enligt lärarna att eleverna har

svårt att anpassa sig till nya miljöer och att det i daglig verksamhet finns upplevelserum som eleverna uppskattar.

Sammanfattningsvis har inspektionen visat att eleverna vid Tingvallaskolan inte har tillgång till alla de individuella val som de har rätt till. Elevens val var vid inspektionstillfället inte utformad som ett allsidigt urval. I övrigt uppfyller skolan de nationella kraven vad gäller tillgång till utbildning, språkval m.m.

För eleverna i särskolan finns endast valmöjligheter inom temaarbetet ”Sko-gen”.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

På Tingvallaskolan har personalen till största delen formell utbildning för att bedriva verksamheten.

Kompetensutveckling sker såväl genom centrala initiativ som lokala. Flera lärare har läst eller läser specialpedagogik på högskolan. Distriktet har bl.a. anordnat föreläsning om olika lärstilar. Ett arbetslag deltar i ett projekt med digital portfolio. Arbetslaget delger övriga arbetslag på skolan fortlöpande hur de arbetar och resultatet av arbetet.

Det finns principer för resursfördelning på Tingvallaskolan. Resursfördelningen bygger på nyckeltal. Skolan ansvarar för sin ekonomi men kan vid oförutsedd resursbrist få hjälp inom distriktet. Resurser till särskolans verksamhet fördelas av distriktchefen för Sättiladistriktet som har det övergripande organisationsansvaret för särskolan i kommunen.

Det finns två datorer i varje klassrum. En av datorerna är inkopplad på nätverket men uppkopplingen fungerar dåligt. Datorerna är gamla och skulle behöva bytas ut. På skolan finns också en uppsättning bärbara datorer som varje klass kan låna vid behov.

Utrustningen för att bedriva en tidsenlig utbildning upplevs som relativt god på skolan med undantag för tekniska hjälpmedel för eleverna på särskolan. Där behövs t.ex. talsyntes och extrautrustning till datorerna för att kompensera elevernas funktionshinder.

Lokalerna är ljusa och ändamålsenliga. Särskolans lokaler ligger i den bortersta delen av den långsträckt skolan och de är väl anpassade efter elevgruppens olika funktionshinder. Utanför det klassrum som används för en elevgrupp som behöver mycket tillsyn finns en egen liten inhägnad gård åt söder.

Den äldsta delen av skolan saknar grupprum. Vid organisationsförändringen då eleverna i skolans årskurs 4 delades i fem mindre grupper saknades lokaler för detta. Korridorerna som är relativt breda och ljusa har blivit extra klassrum och

grupprum. Detta innebär att en del förflyttning inom skolan nu måste ske utomhus.

Eleverna äter i den angränsande Ängskolans matsal. Där kan det ibland vara trångt och stökigt. Några elever i särskolan har börjat äta i sitt klassrum för att slippa den oroliga miljön. Skolmaten är av godtagbar kvalitet och med bra utbud av grönsaker och sallad.

Biblioteket i Skene ligger i Ängskolan som är granne med Tingvallaskolan. Biblioteket används av alla elever på Tingvallaskolan. Vid temaarbete sitter grupper av elever och arbetar i biblioteket med den litteratur som finns där. Träningskolans elever har möjlighet att låna anpassade böcker. Det finns en särskild hylla "Äppelhyllan" med lättlästa böcker, facklitteratur och informationsbroschyrer om olika funktionshinder. Skolan har dessutom tillsammans med biblioteket fått 40 000 kronor till inköp av skönlitterära böcker.

Som stöd för rekrytering av nya lärare finns utvecklat samarbete med högskolan i Borås. Det är vanligt med praktikanter därifrån.

Registerkontrollen genomförs enligt förordningen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det finns personal i tillräcklig omfattning och med kompetens för respektive verksamhet. Lokalerna är ändamålsenliga. Eleverna har tillgång till läromedel. Måltiderna är av god standard. Eleverna på särskolan saknar teknisk utrustning för att eventuellt kunna utvecklas ytterligare. Inspektörerna anser att skolan bör se över hjälpmedelsbehovet hos dessa elever.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten har god kvalitet. Eleverna utvecklar normer och värden enligt de nationella målen i läroplanen. De individuella planerna för särskolans elever är av hög kvalitet. Rektorn är väl förtrogen med skolans verksamhet och leder det pedagogiska arbetet. Skolan har i stor utsträckning personal med god kompetens. Eleverna har tillgång till bibliotek med mycket varierat utbud av böcker anpassade till alla elever på skolan.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Andelen elever som når målen i årskurs 5 i matematik,
- skolans mobbningsplan bör tydligare markera att planen omfattar alla former av kränkande behandling,
- elevens val samt
- bättre tekniska hjälpmedel för elever inom träningsskolan.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivet område skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram utarbetas inte för de elever i särskolan som är i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § särskoleförordningen).

Datum

Ort

2004-09-16

Göteborg

Astrid Halling

Bosse Jersenius